

Asia: VN/14164/2024

Asemanhaltijan tehtävien järjestäminen Suomessa

Lausuntopyynnön kysymykset

1. Haluatteko esittää yleisiä huomioita arviomuistioluonnoksesta?

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lausuntoa arviomuistiosta, jossa tarkastellaan rautatieliikenteen EU-asetuksiin perustuvien rautatieaseman asemanhaltijan lakisääteisten tehtävien järjestämistä ja nykytilaa sekä kansallisen lainsäädännön selkeyttä.

Suomen Yrittäjät kiittää mahdollisuudesta lausua arviomuistiosta ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Arviomuistiossa käsitellään ainoastaan rautatieliikenteen asemapalveluja EU-asetusten sekä esteettömyysdirektiivin ja matkustajien oikeuksia koskevien asetusehdotusten valossa. Suomen Yrittäjät kantaa kuitenkin huolta ylipäänsä pitkämatkaisen linja-auto- ja junaliikenteen asemapalvelujen puutteista ja edelleen heikentyvästä kehityksestä. Liikennepalvelujen käyttö erityisesti pitkämatkaisessa liikenteessä edellyttää asiakkaan matkaketjun toimimiseksi myös oheispalveluja solmupisteissä (lämmän odotustila, wc, matkatavarasäilytys). Aiemmin liikenteenharjoittajat ovat tarjonneet asema/terminaalipalveluja kattavasti, mutta kaupallisista syistä nämä toiminnot ovat vahvasti supistuneet palvelutarjonnan keskittyttyä varsinaiseen liikennöintiin.

Suomen Yrittäjät pitää myönteisenä sitä, että arviomuistiossa on tunnustettu nykyinen epäselvyys asemanhaltijan määrittelystä, tehtävistä ja asetuksen toteutumatta jäämisestä. Tilanteeseen tulee hakea ratkaisu, jossa asemanhaltijan tehtävien hoitaminen selkeästi määritellään ja joka ottaa huomioon moninaiset henkilöliikenteen tarpeet.

Asemat ja niiden palvelut ovat osa julkista liikenneinfrastruktuuria, josta julkisten toimijoiden tulee vastata. Solmupisteet tulee huomioida kansallisissa kaukoliikenteen palvelutasotavoitteissa sekä niiden minimitason varmistamisessa. Rautatieliikenteen kilpailun edistäminen sekä

markkinaehtoinen joukkoliikenne edellyttävät, että asemien ja asemapalvelujen osalta tarjotaan läpinäkyvät ja neutraalit toimintaedellytykset eri toimijoille. Vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluinfraa tulee kehittää kaukoliikenteen solmupisteissä. Liikenne- ja viestintäministeriön tulee suhtautua joukkoliikenteen solmupisteiden toimivuuteen vastuullisesti sekä varmistaa sellainen toimintamalli, jossa asianmukaiset palvelut toteutuvat. Yksityiset yritykset voivat luonnollisesti tuottaa erilaisia asemien palveluita järjestetyissä puitteissa.

Suomen Yrittäjät katsoo, että jatkovalmistelussa tulee edetä vaihtoehdon 1 pohjalta, jossa asema-alueiden omistusta tai asemien sopimus pohjaista hallinnointia keskitetään ja nämä toimijat määritetään lainsäädännössä asemanhaltijoiksi koko Suomessa tai tietyillä asemilla. Jatkovalmistelussa on huomioitava myös linja-autoasemat, kilpaillun toimintaympäristön neutraalius sekä joukkoliikenteen palvelutasotavoitteet.

Kunnioitavasti

Suomen Yrittäjät

Sini Puntanen

liikenne- ja kaupunkipolitiikan asiantuntija

a) Säännöt oikeudesta kuljetukseen

-

b) Avunanto rautatieasemilla ja junissa sekä avunannon edellytykset

-

c) Tiedot lähimmistä asemista, joilta on saatavissa avustamispalvelua

-

d) Liikkumisvälineiden, apuvälineiden ja avustavien koirien korvaaminen

-

e) Henkilöstön koulutus

-

f) Matkustajien henkilökohtainen turvallisuus

-

g) Valitusten käsittelymenettelyt

-

h) Palvelujen laatuvaatimukset

-

i) Matkustajien oikeuksista tiedottaminen

-

j) Sopimus junaan pääsyä helpottavien laitteiden tarjoamisesta ja hallinnasta sekä avun ja vaihtoehtoisten kuljetusten tarjoamisesta

-

k) Avun tarjoaminen laitteiden huollon aikana

-

l) Kirjalliset toimintaohjeet ja käytösäännöt

-

m) Kuulemismenettely asemien rakentamisessa

-

n) Liikuntarajoitteisten henkilöiden kuljetusta ja avustamista koskevien tietojen käsittely

-

o) Asemalla tapahtuva tiedottaminen

-

p) Rautatieasemien esteettömyyttä koskevat tiedot ja tiedon päivittäminen

-

q) Asemanhaltijan mahdolliset uudet tehtävät:

- Matkustajien oikeuksia koskevat velvoitteet, joita on ehdotettu laajennettaviksi multimodaalisiin matkustajaliikennekeskuksiin (yllä kohdat a, b, e, h ja i, kommentit voi esittää myös nykyisten velvoitteiden kommentoinnin yhteydessä)
- Kokonaan uudet asemanhaltijalle mahdollisesti osoitettavat velvoitteet (matkustajien kanssa käytettävät viestintävälineet, keskitetyt yhteyspisteet multimodaaleissa matkustajaliikennekeskuksissa, asemien minimivaihtoajan määrittely)

-

3. Arviomuistiolounnoksen yhteenvedossa on esitetty neljä karkeaa etenemisvaihtoehtoa. Mikä muistiossa tarkemmin kuvatuista alustavista etenemisvaihtoehdoista olisi mielestänne toimivin?

1. Asema-alueiden omistusta tai asemien sopimus pohjaista hallinnointia keskitetään ja nämä toimijat määritetään lainsäädännössä asemanhaltijoiksi koko Suomessa tai tietyillä asemissa.
2. Asema-alueiden omistajat määritetään asemanhaltijoiksi lainsäädännössä.
3. Asemanhaltijaa ei määritetä lainsäädännössä, mutta asemanhaltijan lakisääteiset tehtävät osoitetaan tarvittaessa lainsäädännössä tehtäväperusteisesti tietyille toimijoille.
4. Asemanhaltijaa ei määritetä lainsäädännössä eikä asemanhaltijan tehtäviä erikseen osoiteta toimijoille, vaan asemanhaltijan EU-asetuksen mukaisten tehtävien hoitamiseen puututaan tarvittaessa tapauskohtaisesti valvonnan keinoin.

-

4. Mikä on näkemyksenne etenemistavasta 1? Millaisia vaikutuksia tällä etenemistavalla olisi?

-

5. Mikä on näkemyksenne etenemistavasta 2? Millaisia vaikutuksia tällä etenemistavalla olisi?

-

6. Mikä on näkemyksenne etenemistavasta 3? Millaisia vaikutuksia tällä etenemistavalla olisi?

-

7. Mikä on näkemyksenne etenemistavasta 4? Millaisia vaikutuksia tällä etenemistavalla olisi?

-

8. Puuttuuko arviomuistiolounnoksesta näkemyksenne mukaan jokin etenemisvaihtoehto? Miten arvioitte sen vaikutuksia verrattuna arviomuistiossa esitettyihin etenemisvaihtoehtoihin?

-

9. Haluatteko täydentää tai korjata arviomuistiolounnoksessa asemanhaltijan lakisääteisten tehtävien valvonnan nykytilasta tai muutostarpeista esitettyä?

-

10. Onko teillä muita kommentteja, jotka toivotte huomioitavan muistiossa kuvattujen asemanhaltijan lakisääteisten tehtävien järjestämisessä?

-

Puntanen Sini
Suomen Yrittäjät

